

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. birželio 30 d.
(OR. en)

10647/22

ECOFIN 669
UEM 185
SOC 400
EMPL 271

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Tarybos išvadų dėl 2022 m. nuodugnių apžvalgų pagal makroekonominio disbalanso procedūrą projektas

Delegacijoms pridedamas Tarybos išvadų dėl 2022 m. nuodugnių apžvalgų pagal makroekonominio disbalanso procedūrą projektas, kurį 2022 m. birželio 29–30 d. patvirtino Ekonomikos ir finansų komitetas.

Tarybos išvadų dėl 2022 m. nuodugnių apžvalgų pagal makroekonominio disbalanso procedūrą projektas

Taryba (ECOFIN):

1. PRIMENA, kad ES ekonomikai atsigaunant nuo COVID-19 krizės tebėra daug netikrumo ir jis didėja, visų pirma dėl kylančių energijos ir biržos prekių kainų, taip pat dėl kito Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą poveikio. PABRĖŽIA, kad itin svarbu, vykdamas nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose numatytas reformas ir investicijas, visapusiškai ir laiku įgyvendinti Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, nes tai padidintų ES valstybių narių ekonomikos atsparumą, paskatintų potencialų augimą ir sumažintų makroekonominį pažeidžiamumą.
2. PABRĖŽIA, kad svarbu toliau glaudžiai koordinuoti ES ekonominę politiką, be kita ko, nustatyti makroekonominį disbalansą, kuris trukdo tinkamam valstybių narių ekonomikos, ekonominės ir pinigų sąjungos arba visos Europos Sąjungos ekonomikos veikimui, užkirsti jam kelią ir jį ištaisyti. PALANKIAI VERTINA tai, kad įgyvendinant makroekonominio disbalanso procedūrą paskelbtos 2022 m. nuodugnios apžvalgos.
3. PRIPAŽIŖI, kad, ekonomikai atsigaunant 2021 m., dėl COVID-19 krizės padidėjęs makroekonominis disbalansas, nors ir didelio netikrumo sąlygomis, bet apskritai vėl pradėjo mažėti. PAŽYMI, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP tebėra didelis ir daug didesnis nei prieš COVID-19 krizę (nors šiek tiek ir sumažėjo), daugiausia dėl pandemijos sukulto nuosmukio poveikio ir dėl viešosios paramos, būtinos sukrėtimo pasekmėms sušvelninti ir ekonomikai palaikyti. ATKREIPIA DĖMESĮ į nevienodą privačiojo sektoriaus skolos raidą valstybėse narėse. Nors 2021 m. privačiojo sektoriaus skola daugumoje valstybių narių sumažėjo, daugeliu atvejų ji tebėra didelė ir didesnė nei prieš COVID-19 krizę. PABRĖŽIA, kad kylančios kainos daro neigiamą įtaką realiosioms pajamoms, o tai kartu su griežtesnėmis finansavimo sąlygomis ir valiutos kurso svyravimais gali apsunkinti bendrovių, namų ūkių ir vyriausybių skolų tvarkymą, kurio stebėseną ilgainiui reikėtų sugriežtinti.

4. PRIPAŽĮSTA, kad išorės pozicijos vėl gerėja. Kai kurių grynąją skolą ir didelį tarpvalstybinio turizmo sektorių turinčių šalių einamosios sąskaitos deficitas šiek tiek susitraukė, tačiau vis dar viršija buvusį prieš COVID-19 krizę. PAŽYMI, kad kai kuriose valstybėse narėse einamosios sąskaitos perteklius, laikinai sumažėjęs per pandemiją, vis dar yra didelis ir gali būti svarbus tarpvalstybiniu požiūriu. 2021 m. į gerą pradėjo keistis daugelis didelių neigiamų grynųjų tarptautinių investicijų pozicijų. PRIPAŽĮSTA, kad didelės energijos ir biržos prekių importo kainos greičiausiai turės neigiamos įtakos einamosios sąskaitos balansui. PABRĖŽIA, kad reikia atidžiai stebėti darbo užmokesčio augimą ir infliacijos pokyčius, nes dėl jų gali kilti konkurencingumo problemų, be kita ko, ir euro zonoje.

5. ATKREIPIA DĖMĘSĮ į tai, kad daugelyje valstybių narių gerokai išaugo būsto kainos, suaktyvėjo būsto paklausa, o pasiūla yra apribota. PRIPAŽĮSTA, kad namų ūkiai ir bankai gali tapti labiau pažeidžiami, jei įvyktų būsto kainų korekcijų į mažėjimo pusę, visų pirma tose valstybėse narėse, kuriose esama ir būsto kainų pervertinimo ženklų, ir yra didelis namų ūkių įsiskolinimas, kuris didėja toliau.

6. PRIPAŽĮSTA, kad per pandemiją ir po jos bankų sektorius dėl ankstesnių reformų išliko atsparus. PRIPAŽĮSTA, kad dėl vyriausybės obligacijų kainų kintamumo gali pasireikšti potencialus trumpalaikis pažeidžiamumas, kurį reiktų atidžiai stebėti. PAŽYMI, kad valstybės narės, kuriose iš anksčiau užsiliko daug neveiksnių paskolų, toliau jas mažino ir tam tikrais atvejais sumažino ganėtinai daug.

7. RAGINA, siekiant tikslingai ir laikinai apsaugoti pažeidžiamiausias grupes ir užkirsti kelią makroekonominio disbalanso padidėjimui ir atsiradimui, sutelkti budrumą ir prireikus laiku imtis politikos veiksmų dėl infliacijos lygių, kurie staiga šoktelėjo į viršų daugiausia todėl, kad smarkiai pakilo energijos ir maisto kainos, sutriko tiekimas ir labai išaugo paklausa. PABRĖŽIA, kad siekiant didinti ES valstybių narių ekonomikos atsparumą, taip pat atsparumą makroekonominio disbalanso susidarymui ateityje, reikia skubiai spręsti nuolatinius su skaitmenine ir žaliaja pertvarkomis susijusius uždavinius, be kita ko, sumažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro ir iš Rusijos importuojamą iškastinį kurą pradėti importuoti iš kitur.

8. SUTINKA su 2022 m. nuodugnioje apžvalgoje pateikta Komisijos analize, kad Airijoje ir Kroatijoje disbalanso nebėra. PRIPAŽIŠTA, kad metams bėgant tose valstybėse narėse skolos santykis su BVP labai sumažėjo ir toliau sparčiai mažėja. SUTINKA su tuo, kad Graikijoje, Italijoje ir Kipre vis dar yra susidaręs paviršinis disbalansas. SUTINKA su tuo, kad Vokietijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje, Nyderlanduose, Portugalijoje, Rumunijoje ir Švedijoje vis dar yra susidaręs disbalansas.

9. LAIKOSI NUOMONĖS, kad 2022 m. nuodugnioje apžvalgose pateikiama kokybiška ir išsami padėties kiekvienoje apžvelgiamoje valstybėje narėje analizė. PAŽYMI, kad Komisija, atsižvelgdama į konkrečius kiekvienos valstybės narės ekonomikos iššūkius, taikė atitinkamas analizės priemones ir jas papildė atlikdama esminę kokybinę analizę. PALANKIAI VERTINA tai, kad dabartinio didelio netikrumo kontekste ir vertinant atitinkamų sričių politiką vis daugiau reikšmės teikiama perspektyvų analizei. PABRĖŽIA, kad ir toliau labai svarbu yra vertinti tarpvalstybinius šalutinius poveikius.

10. PABRĖŽIA, kad makroekonominio disbalanso procedūra yra pagrindinė Europos semestro procedūra. RAGINA toliau įgyvendinti makroekonominio disbalanso procedūrą, be kita ko, atidžiai stebėti susidariusius ir galinčius atsirasti naujus disbalansus, atskiriant ciklinius veiksnius nuo struktūrinių, ir atidžiai stebėti politikos pažangą bei poreikius. PABRĖŽIA, kad svarbu laiku reguliariai atlikti visapusiškas daugiašales makroekonominio disbalanso peržiūras ir kad reikia toliau įtraukti jautrumo analizes, kad būtų atsižvelgta į greitai kintančias ir nenuspėjamas sąlygas pasaulyje. Nedarant poveikio ekonomikos valdymo peržiūros rezultatams, PABRĖŽIA, kad reikia grįžti prie tradicinio Europos semestro tvarkaraščio, be kita ko, anksti paskelbti nuodugnius apžvalgas.

11. PAKARTOJA, kad turėtų būti išnaudojamas visas makroekonominio disbalanso procedūros potencialas ir ji turėtų būti taikoma skaidriai ir nuosekliai, užtikrinant valstybių narių atsakomybę už šią procedūrą, be kita ko, kai tikslinga, aktyvuojant perviršinio disbalanso procedūrą. PAŽYMI, kad dabartinėmis aplinkybėmis Komisija pradėti taikyti perviršinio disbalanso procedūrą nelaiko tikslinga. LAIKOSI NUOMONĖS, kad tais atvejais, kai Komisija padaro išvadą, kad valstybėje narėje yra susidaręs perviršinis disbalansas, tačiau nepasiūlo Tarybai pradėti perviršinio disbalanso procedūros, ji turėtų aiškiai ir viešai paaiškinti tokio sprendimo priežastis. PRIMENA, kad Taryba aptars makroekonominio disbalanso procedūrą atlikdama ekonomikos valdymo peržiūrą.
